

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 23 februari 1905, kl. 4 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förändrade bestämmelser i fråga om denaturering af brännvin.

(2:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 84, har herr *E. O. V. Wavrinsky* i Stockholm hemställt,

»att Riksdagen behagade i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t till Riksdagen inkomma med förslag till bestämmelser af innebörd att i bränneri, hvars hela tillverkning ständigt eller under viss bestämd tid uteslutande afser denaturerad sprit, denaturering må kunna utföras i bränn- eller destilleringsapparat med tillhjälp af medel, som Konungen godkänner och af tillverkaren tillhållas, samt under kontroll af bränneriets kontrollör utan särskild för denatureringen beräknad afgift för bränneriets ägare.»

Förslaget åtföljes af följande motivering:

»De bestämmelser, som nu i lag gälla beträffande denaturering af sprit, förutsätta en föregående tillverkning af brännvin och därmed ett iakttagande af villkoren för sådan tillverkning enligt kungl. förordningen af den 13 juli 1887. Härigenom erfordras för framställning af den denaturerade varan en dubbel kontroll, nämligen dels vid framställningen af brännvinet och dels vid själfva denatureringen. Detta medför naturligen dryga kostnader, hvarigenom den denaturerade spritens användning i större utsträckning såsom ljus-, kraft- och värme-källa försvåras.

Med det hittills brukliga framställningssättet har emellertid denna olägenhet icke kunnat undvikas. Men enligt af sakkunniga gjorda vetenskapliga rön, hvilka visserligen icke ännu föreligga fullt afslutade, lärer numera möjlighet förefinnas att på ett på samma gång synnerligen enkelt och dock fullt effektivt sätt under själfva destilleringsprocessen denaturera spriten. (Några oöfvervinneliga svårigheter att lösa detta problem lära alls icke förekomma. Frågan är blott, hur det *lämpligast* bör utföras.) Härigenom blefve följaktligen hela det nu använda särskilda förfarandet vid denatureringen med åtföljande kontroll och kostnader fullkomligt öfverflödigt. Och då med denna metod någon till förtäring brukbar produkt aldrig frambringas, skulle äfven det nu nödvändiga tillfälliga erläggandet af en tillverkningskatt, som sedermera restitueras, helt och hållet undvikas.

Det är naturligtvis redan i allmänhet sedt af ekonomiskt intresse, att en i och för sig oskadlig och för industrien nyttig vara af inhemskt ursprung må kunna tillverkas till så billigt pris som möjligt. Men alldeles särskildt är den här behandlade frågan ägnad att för närvarande påkalla den största uppmärksamhet. Det har nämligen i samband med de senare årens utveckling inom landtbruksnäringen, till förmån för utsträckt rotfruktsodling, särskildt af potatis och hvitbetor, uppstått behof af att på ändamålsenligaste sätt tillgodogöra sig denna produktion. Men af än vidsträcktare, för det närvarande oöfverskådlig betydelse är härvidlag den på sista tiden, efter allt att döma, öppnade möjligheten att ur torf framställa sprit, som på grund af sin prisbillighet i förhållande till dess egenskaper torde vara ägnad att upptaga konkurrensen med importeradt kol och fotogen, samtidigt som den icke lämpligen kan till förtäring beredas.»

Rättighet att för återbekommande af tillverkningskatt låta denaturera brännvin tillkommer enligt § 1 mom. 1 i kungl. förordningen angående denaturering af brännvin den 10 oktober 1890, sådant nämnda moment lyder genom kungl. kungörelsen den 5 maj 1899,

fabriks- eller yrkesidkare, som enligt gällande föreskrifter är skyldig att föra handelsböcker, så vidt det denaturerade brännvinet erfordras och uteslutande användes för utöfvande af hans egen rörelse eller yrke; samt

föreståndare för allmän undervisnings- eller sjukvårdsanstalt, museum eller laboratorium för inrättningens behof.

Till försäljning åter må enligt mom. 2 i nyssnämnda § brännvinstillverkare, under den tid tillverkningsrätt i bränneri är gällande, låta denaturera där tillverkad obeskattadt brännvin, med rätt att för det denaturerade brännvinet åtnjuta skattefrihet, dock med den inskränkning att brännvin, hvilket utgör säkerhet för ogulden tillverkningskatt för annat brännvin, ej må denatureras. Enligt förordningens § 4 må jämväl handelsidkare, som är känd för ordentlighet och pålitlighet samt i öfrigt pröfvas lämplig, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter ansöknings erhålla tillstånd att för försäljning låta denaturera brännvin, med rätt till återbekommande af tillverkningskatt.

Denaturering verkställes af en särskild kontrollant, och skall vid denatureringsförrättning närvara ett af Kungl. Maj:ts befallningshafvande utsedt vittne eller, då denaturering sker vid bränneri, den vid bränneriet anställde kontrollören.

Till denaturering vid brännerierna användes där befintligt obeskattadt brännvin (för hvilket skatten sålunda ännu ej blifvit erlagd), och afser motionären med sitt förslag, bland annat, att aflägsna det besvär och de kostnader, som äro förenade med brännvinets uttagande och uppmätning i och för denatureringen.

Vid denaturering, som verkställes vid bränneri, kommer tillverkaren vid skatteafföringen i åtnjutande af den för det denaturerade brännvinet medgifna skattefriheten, på det sätt att tillverkningskatten för $\frac{1}{10}$ -delar af det denaturerade brännvinet afföres i bränneriets afräkningslängd, utgörande skatten för den återstående 65-delen den till 1 öre per liter brännvin af normalstyrka uppgående denatureringsafgiften. Något, ens tillfälligt, erläggande af tillverkningsafgift, såsom i motionen säges, är sålunda icke nödvändigt, då denaturering sker vid bränneri.

Oaktadt sålunda det nuvarande denatureringsförfarandet icke torde kunna anses mera kännbart betungande, vore det gifvetvis alltid önskvärdt, om denatureringsförfarandet kunde förenklas i den af motionären antydda riktning. Någon för nämnda ändamål tillämplig metod har motionären dock icke kunnat angifva, utan uttalar motionären härom endast, att »enligt af sakkunniga gjorda vetenskapliga rön, hvilka visserligen icke ännu föreligga fullt afslutade, lär numerera möjlighet förefinnas att på ett på samma gång synnerligen enkelt och dock fullt effektivt sätt under själfva destilleringsprocessen denaturera spriten».

Enligt hvad bevillningsutskottet från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå inhämtat, känner man för närvarande öfverhufvudtaget icke någon användbar metod för denatureringens verk-

ställande i bränn- eller destilleringsapparat. Experiment hafva visserligen företagits, men dessa hafva icke lämnat tillfredsställande resultat.

Hvad vidare angår det af motionären omnämnda framställandet af sprit ur torf, så lär denna metod enligt från sakkunnigt håll erhållna upplysningar ännu icke vara tillräckligt pröfvad för att kunna motivera företagandet af ändringar i gällande bestämmelser angående denaturering af sprit.

Med hänsyn till de af utskottet sålunda anförda omständigheter hemställer bevillningsutskottet,

att förevarande motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förändrade bestämmelser i fråga om denaturering af brännvin icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 februari 1905.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Herrar *Östberg, J. Bromée* och *O. A. Ericsson* hafva begärt få antecknad, att de icke deltagit, de båda förstnämnde i behandlingen och den sistnämnde i den slutliga behandlingen af detta ärende inom utskottet.